

Njamaheami vuosttas bottut

Liiki dahká ipmašiid

Vuosttasnjamaheapmi njuoralmáná távttas, liiki vuostálagaid liikkiin ávkkuha njuoralmáná mángga láhkai. Eatni geahčastat, jietna ja liiki dovdojit dorvovolažžan ja eatni gorut doallá njuoralmáná doarvá liekkasin. Njuoralmáná vuoignan, varrajohtu ja varrasohkardásedeaddu stádásnuvvet liiekontávttá ánsus. Eatni liikkis ja mielkkis sirdásit njuoralmánái ávkálaš baktearat, mat hábmejit vuođu vuostálastinávccaide. Liiekontávttas njuoralmánát maiddá njammet dávjjibut, goas mielke-mearri lassána johtilit.

Dikšohormonastoarbma

Oksitosiidna lea organisma loksohormona, mii vuohčču, go olmmoš dovda gierisvuođa, návddaša guoskkaheamis dahje ráhkistuvvá. Oksitosiidna lea dehálaš dahkki maiddá njamaheamis: dat oážžu mielki vuohččut. Go eadni oážžu geahčadit ja guoskkahallat unnoraččas dalán riegádahttima manjá, son vásiha oksitosiidnaoavtti. Dat lea luonddu dárkuhusge: oksitosiidna gáržžoda goatu ja unnida vardima. Dat bidjá johtui dehálaš, vuosttas mielkegoaikkanašaid. Seammás oážžu álggu eallima mahtosaš gieresvuođaoktavuohta eatni ja njuoralmáná gaskkas.

Njamaheami beaktillis áigodat

Vuosttasnjamaheamis lea dehálaš mearkkašupmi njamaheami lihkestuvvami boahttevuođas. Go mánná oážžu leat vuosttas bottuid etniin liiekontávttas, iežas áiggiin ovdánettiin, mielkevuohččun álgá johtilabbot ja njammančárvestat lea jáhkehahttimis buorre álggu rájes. Njammančárvestat čuohtá buot áššiide: njammama beaktivuhtii, mielkki mearrái, čiččiid

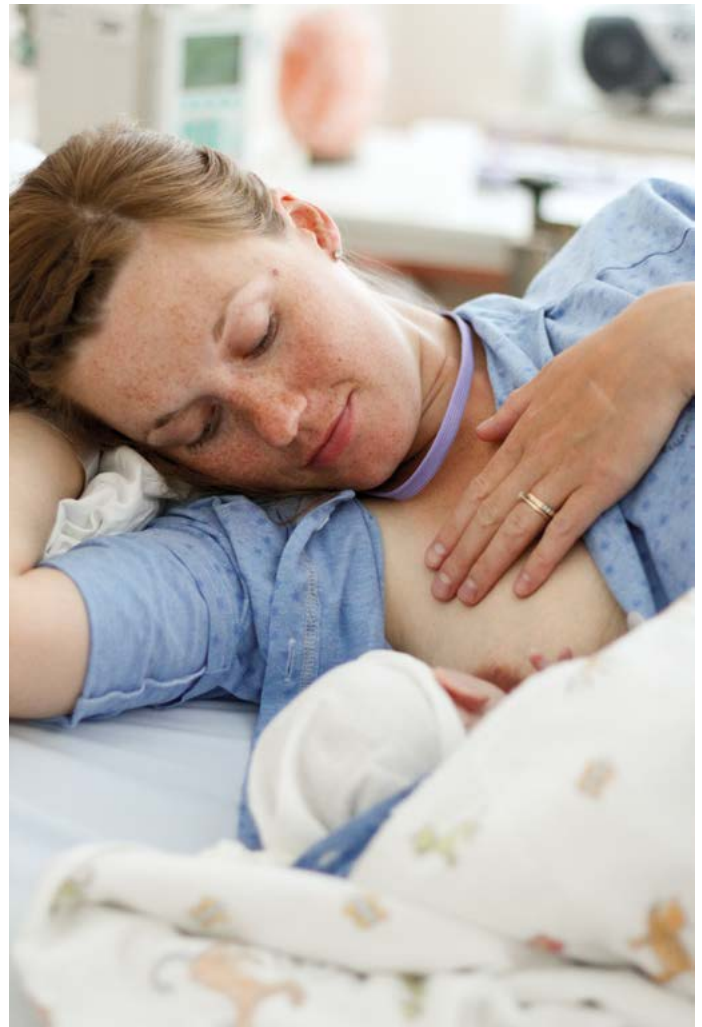
bissumii čavddisin. Hoahpohis vuosttas bottut sáhttet seastit mángga čuolmmas njamaheami álgomehteriin.

Mielkki vajáldahtekeahhtá

Vuosttasnjamaheapmi ii napo leat dušše borranboddu. Kolostruma dahje vuosttasmielkki goaikkanašat leat dattege dehálaččat. Kolostrum lea njuoralmánái baicce biebmui, maiddá aiddolašbáhkka infekšuvnnain suddjeaddji ávdnasiid eallima várás goatu olggobealde. Vuosttasmielkki gánneha bahčit vuorkái ja addit njuoralmánái dallege, jos njuoralmánái ii sáhte njammat čičči ieš dalán riegádeamis manjá. Oktage millilittter mearkkaša.

Earálágan álgu

Muhtumin juogo eadni dahje njuoralmáná dárbaša sierra divššu riegádahttima manjá, iige njamaheapmái leat dalán dilálašvuohta. Dalle lea buorre diehtit, ahte vuosttasnjamaheami sáhtta ollašuttit manjeleabboge. Vaikko njamaheapmi ii vel lihkestuvašiige, njuoralmáná gánneha doallat ollu liiki vuostá - liiekontávttá addi sáhtta leat gii beare njuoralmáná lagaš. Mielkevuohčuma sáhtta álggahit njuoralmáná veahkkin bahčimin unnimustá gávccii geardde jándoris, ádestallamiin vuosttas vahkuid dávjjes njamahanrytmma. Earus leahkima manjá eatni ja njuoralmáná liiekontákta boktá njuoralmáná gamuvuloš dáiddu njoammut čičči lusa. Čičči lusa ohcaleami gamut seilot mánggaid vahkuid áigge. Manjeleabboge liiekontákta sáhtta álkidahttit maiddá mánggaid njamahanváltisvuođaid, dego njammančárvestatváltisvuođaid, njuoralmáná váiban dahje heajos njammama dahje čiččis biehttaleami. ♦

Gova: Ritikka Käkälä-Rantalainen

Njuoralmáná máhtta

Dalán riegádeami manjá álgá njuoralmáná vuosttas mátki čičči lusa. Dearvas easkariégadan lea hirmástuhtti čeahppi.

- Vuoiñgastettiin bottoža eatni čuoavjii alde son lea vitmat ja ollásit gozuid alde.
- Son váldá čalbmeoktavuođa eadnái ja oahpásnuvvá maiddá čižžái geahčadettiin ja guoskkahaladettiin.
- Son sáhtta njoammut ieš čičči lusa.
- Son válmmaštallá čičči ja iežas njamaheami várás njoallumin čižžespárttu.
- Son borrala čičči iešrádalaččat njálbmásis ja álgá njammat, dábálaččat sullii diimmu siste riegádeamis.